

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาอาหารจีนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมซึ่งใช้ในงานเทศกาลของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในย่านเยาวราช (2) เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอาหารจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช วิธีการดำเนินการวิจัย คือ ผู้วิจัยเลือกศึกษา และสุ่มตัวอย่างข้อมูลจากชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช ที่ยังคงให้ความสำคัญแก่การประกอบพิธีกรรมตามเทศกาลของชาวจีน และเข้าร่วมสังเกตการณ์ในพิธีกรรมการเซ่นไหว้ตามเทศกาลของจีน ผู้วิจัยใช้เอกสารการประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

อาหารจีนมีบทบาทต่อวัฒนธรรมการบริโภค และเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบพิธีกรรมในงานเทศกาลต่าง ๆ โดยลักษณะของอาหาร และการประกอบพิธีกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสังคมภายนอก ความเจริญด้านต่าง ๆ มีอิทธิพลต่ออาหารที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช ซึ่งส่งผลให้การใช้อาหารในการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษลดบทบาทลงจากเดิมที่เคยให้ความสำคัญแก่การเซ่นไหว้ แต่เมื่อสภาพของสังคมเปลี่ยนไป การเลือกอาหารที่ใช้เซ่นไหว้ในพิธีกรรมต่าง ๆ มีข้อจำกัดเพิ่มมากขึ้น โดยอาหารที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลง หรือลดความสำคัญลง ส่วนมากผู้ที่ประกอบพิธีเซ่นไหว้มักเป็นผู้สูงอายุ ชาวจีนที่ไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน

สำหรับการศึกษาวัฒนธรรมการบริโภคของชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช พบว่า อิทธิพลของอาหารจีนยังมีบทบาทอย่างมากในสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีน เนื่องจากความเชื่อที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษว่า อาหารจีนเป็นทั้งอาหาร และเป็นยาที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ความเชื่อดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีน และแผ่ขยายไปสู่สังคมรอบข้างอย่างสังคมไทยด้วย อาหาร และเครื่องยาจีนจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นอาหาร และเครื่องยาที่ให้สรรพคุณแก่ร่างกายได้อย่างดี การรับประทานอาหาร และเครื่องยาดังกล่าวนั้นมีข้อจำกัดในการรับประทาน เนื่องจากอาหาร และเครื่องยาดังกล่าวนอกจากจะให้สรรพคุณแก่ร่างกายแล้ว ยังสามารถให้โทษต่อร่างกายได้อีกด้วย การรับประทานอาหารบางประเภท และเครื่องยาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนจึงต้องใช้วิธีรับประทานแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ตัวยาเข้าไปสะสมในร่างกาย และทำปฏิกิริยาต่อร่างกายในด้านบวกคือ เป็นการบำรุงรักษาไม่ทำให้เกิดโทษ

The objective of this research is to study (1) Chinese food related to beliefs and rituals of Chinese-Thai festival in Yaowaraj, and (2) the beliefs in Chinese food among Chinese-Thai in Yaowaraj. Tools for analysis are the random samples from Chinese-Thai in Yaowaraj who still give the importance on performing rituals during Chinese festivals, and the observation in the rituals of Chinese festive worship, as well as document studies and interviews.

The findings are as follows:

Though Chinese food has a role in eating culture and rituals performance in various festivals, the characteristics of the food and the rituals have changed according to the economic, social, and cultural changes of the external society. The growth in various aspects affects food used in the rituals of Chinese-Thai in Yaowaraj. With the social changes, the importance of purchasing food and stuffs for worship become less, and more restrictions are increased. Those who practice the rituals are elderly Chinese who do not work.

As for the eating culture of Chinese-Thai in Yaowaraj, Chinese food still has important roles in Chinese-Thai society owing to ancestral beliefs that Chinese food has both dietary and medicinal purposes, so it is beneficial to the body. This belief still exists in Chinese-Thai society and its neighborhood like Thai society. Chinese food and medicine are well-accepted as advantageous to the body. However, the consumption of Chinese food and medicine are restricted. While they are beneficial to the body, they can also be disadvantageous. They should be taken gradually in small quantities in order to be accumulated bit by bit and have positive reaction in the body. Then they will be nourishing, not poisonous.